

بخشی از دستگاه گوارش است که در قسمت بالای شکم واقع شده است. از بالا به مری و از پایین به روده کوچک منتهی می‌شود. ورود غذا به معده باعث ایجاد حرکات موجی در عضلات دیواره معده می‌شود. در همین زمان شیره اسیدی معده که توسط غدد معده ترشح می‌شود باعث هضم اولیه غذا در معده می‌شود. پس از ۳ ساعت این مخلوط غذایی وارد روده می‌شود تا هضم غذا ادامه یابد.

سرطان چیست؟

تومورهای بدخیم، سرطان نامیده می‌شوند که می‌توانند به بافت اطراف تهاجم کرده باعث تخریب ارگانها و بافت اطراف خود شوند که در مورد معده می‌تواند به مری یا روده کوچک تهاجم کند. همچنین ممکن است سلولی از این توده بدخیم جدا شده به سیستم لنفاوی یا جریان خون وارد شود و بدین ترتیب در جاهای دور از محل اولیه سرطان باعث ایجاد توده بدخیم دیگری شود این گسترش تومور متاستاز نامیده می‌شود. در مورد سرطان معده شایعترین محل متاستاز کبد می‌باشد.

عوامل خطر:

سرطان معده در مردان ۲ برابر زنان و در افراد در سنین بالای ۵۵ سال می‌شود.

اگر شما دارای هر یک از عوامل خطر زیر هستید نسبت به جمعیت عادی جامعه شانس بیشتری برای ابتلا به سرطان معده دارید.

- ۱- عفونت معده با هلیکوباکتر
- ۲- سابقه فامیلی مثبت از سرطان معده
- ۳- کشیدن سیگار
- ۴- مصرف غذاها و گوشت دودی و نمک‌سود، کنسروها
- ۵- مصرف کم میوه‌جات و سبزیجات

در صورتیکه شما دارای عوامل خطر بالا و علائم همراه هستید باید با مراجعه به پزشک با انجام آزمایش‌های غربالگری و رژیم غذایی در پیشگیری و تشخیص زودرس این سرطان به خود کمک کنید

علائم:

تشخیص زودرس سرطان معده دشوار است زیرا در مراحل اولیه سرطان معمولاً علائمی وجود ندارد یا اگر دارد بسیار غیر اختصاصی است. به طوریکه مورد توجه اکثر بیماران قرار نمی‌گیرد. این علائم عبارتند از:

- ۱- سوء هاضمه یا سوزش سردل
 - ۲- احساس درد یا ناراحتی در شکم
 - ۳- تهوع و استفراغ
 - ۴- اسهال یا یبوست که طول بکشد
 - ۵- نفخ شدید و غیر معمول پس از صرف غذا
 - ۶- بی‌اشتهایی
 - ۷- ضعف و خستگی
 - ۸- خونریزی به صورت استفراغ خونی یا خون در مدفوع
 - ۹- کاهش وزن
- هر کدام از علائم می‌تواند به وسیله سرطان یا در اثر یک ناراحتی گوارشی ساده مثل زخم معده بوجود آید اما افراد با این علائم باید به پزشک متخصص مراجعه کنند تا از علت این علائم آگاه شوند.

راههای تشخیص:

معاینه فیزیکی: پزشک برای آزمایش تغییر سطح مایعات، ورم و دیگر تغییرات، شکم شما را معاینه و همچنین برای بررسی تورم غدد لنفاوی آن را لمس می‌کند. پوست و چشم‌های شما را نیز برای بررسی زردی، مورد ملاحظه قرار می‌دهد.

عکس‌برداری از مری و معده: با استفاده از اشعه ایکس تصویرها پس از اینکه شما مقدار معینی محلول باریوم نوشیدید، انجام می‌شود. این محلول باعث می‌شود معده‌تان در تصاویر بهتر دیده شود.

نمونه‌برداری: پزشک برای دیدن درون معده شما از یک لوله نازک (آندوسکوپ) استفاده می‌کند. پزشک برای برداشتن بافت از معده از آندوسکوپ استفاده می‌کند، نمونه‌برداری، تنها راه مطمئن تشخیص وجود سلول‌های سرطانی است.

سی‌تی اسکن (CT scan)

لاپاروسکوپی: جراح، بریدگی‌های کوچکی (شکاف) بر روی شکم شما ایجاد می‌کند و از طریق آنها لوله باریک نازکی (لاپاروسکوپ) را وارد بدن‌تان می‌کند و ممکن است غدد لنفاوی را بردارد یا نمونه‌های بافتی برای نمونه‌برداری جدا کند.

درمان:

درمان بیماران بر اساس وضعیت بیمار، اندازه توده و محل آن و میزان تهاجم به بافت اطراف و مرحله بیماری صورت می‌گیرد که شامل جراحی، شیمی‌درمانی و یا همراه با پرتو درمانی است.

توصیه‌ها:

- ۱- نکشیدن سیگار و قلیان از عوامل مهم در جلوگیری از ابتلا به سرطان معده است.
- ۲- انجام فعالیت ورزشی منظم
- ۳- استفاده از رژیم غذایی حاوی میوه و سبزیجات
- ۴- حداقل امکان از غذاهای تازه و غیر کنسروی استفاده کنید. کنسروها و کمپوتها حاوی مواد نگهدارنده (نیترات) هستند که نقش مهمی در ایجاد سرطان دارند.
- ۵- مصرف غذاهای چرب و سرخ کردنی را به حداقل برسانید.
- ۶- بیشتر از گوشت کم چربی و ماهی استفاده کنید.

عمل جراحی معمول‌ترین درمان برای سرطان معده است. نوع جراحی به میزان سرطان بستگی دارد. دو نوع عمده عمل جراحی سرطان معده وجود دارد:

- **معده برداری ناکامل (Subtotal):** جراح بخشی از معده مبتلا به سرطان را برمی‌دارد، و در صورت لزوم بخشی از روده کوچک را نیز بر خواهد داشت. غدد لنفاوی مجاور و دیگر بافت‌ها نیز ممکن است برداشته شوند.
- **معده برداری کامل:** پزشک تمام معده، غدد لنفاوی مجاور، بخش‌هایی از مری و روده کوچک و دیگر بافت‌های نزدیک تومور را برمی‌دارد. سپس جراح مری را مستقیماً به روده کوچک وصل می‌کند، و با استفاده از بافت روده یک معده جدید می‌سازد.

برخی از مبتلایان به سرطان معده با دریافت غذا از طریق لوله تغذیه یا تزریق در رگ، یاری می‌شوند. برخی با استفاده از نوشیدنی‌های مغذی مورد کمک قرار می‌گیرند.

در سرطان معده، نگرانی راجع به خوردن بعد از عمل جراحی، امری طبیعی است. جراح در ضمن عمل، یک لوله برای تغذیه در درون روده کوچک‌تان تعبیه می‌کند. این لوله به شما کمک می‌کند در حالی که دوره نقاهت را می‌گذرانید، تغذیه کافی هم دریافت کنید. اطلاعات راجع به خوردن پس از عمل جراحی در بخش تغذیه در دسترس شماست.

پس از جراحی، زمان بهبودی در هر شخص متفاوت است. در چند روز اول احساس ناراحتی می‌کنید. برای مقابله با درد، داروهایی را برای شما تجویز می‌کنند

بسیاری از بیماران که عمل جراحی معده دارند، برای مدتی احساس ضعف و خستگی می‌کنند. عمل جراحی گاهی باعث یبوست یا اسهال می‌شود. معمولاً با بروز این علائم رژیم غذایی را تغییر می‌دهند و یا با استفاده از دارو به مقابله با آن می‌پردازند. گروه مراقبت از سلامت شما، علائم خونریزی، عفونت یا دیگر مشکلاتی که ممکن است نیازمند درمان باشد را در شما مورد ملاحظه قرار می‌دهند.

بعد از عمل به شما توصیه می‌شود برای بهبود تهویه ریوی و پیشگیری از عفونت ریه، افزایش گردش خون اندام تحتانی و جلوگیری از ایجاد لخته در اندام هر چه سریعتر راه بروید. شروع راه رفتن با نظر پزشک معالج می‌باشد.

برای کاهش عفونت ریوی به شما فیزیوتراپی تنفسی آموزش داده میشود و شما این فیزیوتراپی را ادامه خواهید داد.

مراقبت‌های بعدی

مراقبت‌های بعدی پس از درمان سرطان معده، مهم است. حتی وقتی که هیچ آثاری از سرطان باقی نمانده، گاهی بیماری عود می‌کند زیرا پس از درمان، سلول‌های سرطانی که از بین نرفته‌اند جایی در بدن پنهان می‌مانند.

پزشک دائماً شما را تحت نظر قرار می‌دهد و به‌خصوص مراقب است که سرطان عود نکند. معاینات متعارف به شما اطمینان می‌دهد که تمامی تحولات در بدن شما مورد توجه قرار گرفته و در صورت نیاز درمان می‌شود. معاینات معمول شامل آزمایش خون و ادرار، عکس‌هایی با اشعه ایکس، سی.تی.اسکن، آندوسکوپی یا دیگر آزمایش‌هاست. مابین ویزیت‌های منظم، اگر با هر نوع مشکلی مواجه شدید، باید با پزشکتان تماس بگیرید.

مجمع بیمارستانی امیراعلم

Amiralam.tums.ac.ir

آموزش به بیمار

از سرطان معده

چه می‌دانید؟

